

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O DĚJINÁCH SLAVISTIKY V BRNĚ

Na žádost Komise pro dějiny slavistiky Mezinárodního komitétu slavistů zorganizovala Česká asociace slavistů spolu s Ústavem slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity ve dnech 4. a 5. května 2011 ve velké zasedací síni Rektorátu Masarykovy univerzity dvoudenní mezinárodní konferenci na téma Vývoj slavistiky v zrcadle epistulárního dědictví a jiných osobních dokumentů. Konference se zúčastnili vybraní účastníci, většinou členové komise a několik přizvaných hostů. Konference se konala pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje Michala Haška, primátora statutárního města Brna Romana Onderky, rektora Masarykovy univerzity Petra Fialy a děkana její Filozofické fakulty Josefa Kroba. Komisi na konferenci představoval její sekretář, italský slavista Sergio Bonazza.

Konference byla vysoce reprezentativní: zúčastnili se jí světové slavistické špičky ze 14 zemí (Itálie, Slovensko, Řecko, Polsko, Německo, Rusko, Ukrajina, Slovensko Norsko, Francie, Slovinsko, Švédsko, Srbsko, Česká republika), bylo předneseno 17 referátů na často klíčová témata historiografická, lingvistická a literárněvědná.

Po prosloveh zástupců zaštiťujících institucí pronesl úvodní slovo za organizátory předseda České asociace slavistů a vedoucí Ústavu slavistiky FF MU **Ivo Pospíšil**, který poukázal jednak na genia loci Brna z hlediska jeho vícekulturnosti, jednak na tradice brněnské slavistiky a stěžejní význam současného brněnského Ústavu slavistiky v koncepčním mezinárodním slavistickém bádání. Za komisi promluvil její sekretář **Sergio Bonazza**, který vyzvedl význam tohoto mezinárodního setkání.

On sám pak pronesl syntetický referát o významu korespondence a dalších osobních dokumentů v rámci slovanské filologie, **Miloš Zelenka** (Jihočeská univerzita České Budějovice) analyzoval stěžejní význam pozitivismu na korespondenci Jana Jakubce a Matiji Murka, **Ľubor Matejko** (FF UK Bratislava) se zabýval chybami a omyly slavistů ve světle osobních dokumentů. Německý slavista **Helmut Schaller**, známý z poslední doby sérií publikací z dějin německé slavistiky (mj. v Praze a Poznani) vystihl vztah mezi vládnoucí nacistickou ideologií a německou slavistikou na královské akademii v Poznani, **Ivo Pospíšil** (FF MU) prezentoval příklady korespondence a osobních dokumentů z dějin brněnské slavistiky v Archivu Masarykovy univerzity, **Ulla Birgegård** (Uppsala) poukázala na slavistická témata v korespondenci G. W. von Leibnize a barona I. G. Sparvenfelda, **Tadeusz Lewaszkiewicz** (Univerzita Poznaň) analyzoval korespondenci a zapsané vzpomínky polských lingvistů jako pramen poznání dějin polské jazykovědy, srbský lingvista **Bogoljub Stanković** (Univerzita Bělehrad) se zabýval osudy série Bádání z dějin světové slavistiky na základě dopisů prof. D. Živanoviće, **Vira Frančuk** (Kyjevská univerzita) pojednala o odpovědi O. O./ A. A. Potebni recenzentu jeho doktorské disertace, **Anna Zelenková** (Slovanský ústav AV ČR) ukázala důležitost vědecké korespondence na příkladu dialogu učitele a žáka – J. Polívky a F. Wollmana, **Vanda Babič** (Univerzita Lublaň) rozebrala korespondenci Mateja Soviče a Alberta Fortise, francouzská slavistka českého původu **Hana Voisine-Jechová** (Paris- Sorbonne) vystoupila s referátem *Co se čte a co se píše. Literární život v obrozeneckých Čechách podle korespondence a pamětí*, srbský polonista a slavista **Petar Bunjak** analyzoval osobní archiv prof. D. Živanoviće jako pramen zkoumání dějin srbské a

mezinárodní slavistiky. Norský slavista **Jan Ivar Bjørnflaten** ukázal na některé aspekty vývoje norské slavistiky na příkladu Olafa Brocha (1867-1961) a italský slavista **Stefano Aloe** rozebral italské kontakty V. V. Makuševa. Na závěr vystoupili dva slavisté z Ruska: vědec světového jména **Michail Robinson** prezentoval smutný běloruský osud Nikolaje Durnovo, jehož životní a profesní dráha byla spjata s Vídní a Brnem, a **Lidija Sazonova** objevila nové souvislosti raných vědeckých zájmů budoucího ruského formalisty Borise Ejchenbauma, zejména syntaxe, na materiálu jeho dopisů akademiku A. A. Šachmatovovi.

Konference se vyznačovala bohatstvím témat a problémů, dynamičností a značným prostorem pro diskusi. V ní se ukázala naléhavá nutnost docenění pramenného studia, jehož absenci nebo slabou prezenci současná filologie stále více pocítuje. V archívech různých institucí je stále příliš mnoho dosud nevyužitého materiálu a často chybí jeho analýza a zobecnění, které má někdy významný metodologický dosah. Byla také oceněna úloha České asociace slavistů a současné brněnské slavistiky v mezinárodním slavistickém bádání, o čemž svědčí již samo pověření organizovat toto významné setkání špičkových světových slavistů.

Po skončení diskuse navštívili účastníci konference expozici památníku bitvy u Slavkova.

Konference přinesla řadu nových podnětů nejen k dějinám slavistiky, ale především k jejímu současnému vývoji: poukázala na nosnost některých tradic, jež se zdají být pozapomenuty, a na konkrétní detaily, které mohou mít zásadní význam v utváření mezinárodní slavistiky, obecné lingvistiky a literární vědy, v nichž především slavisté hráli dominantní roli.

Ivo Pospíšil

Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Česká republika